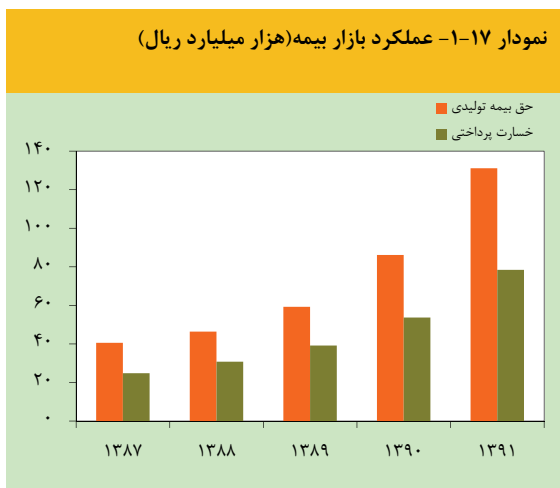

معادل ۵۰/۵ درصد به ۱۷۲۴/۱ هزار ریال در سال ۱۳۹۱ رسید. از این میزان، ۱۵۸۹/۳ هزار ریال (معادل ۹۲/۲ درصد) به سرانه بیمه‌های غیرزندگی و بقیه به سرانه بیمه‌های زندگی (عمر) تعلق داشت.

در سال ۱۳۹۱، ضریب نفوذ بیمه^(۵) در مقایسه با سال قبل با ۰/۴ واحد درصد افزایش به ۱/۸ درصد رسید. این نسبت در بیمه‌های غیرزندگی معادل ۱/۷ درصد و در بیمه‌های زندگی (عمر) برابر ۰/۱ درصد بود.

۱۷-۱- عملکرد بازار بیمه

بررسی میزان حق بیمه تولیدی و خسارت پرداختی تا حدودی نشان‌دهنده بازدهی شرکت‌های بیمه در هر رشته

عملکرد بازار بیمه کشور^{(۱)(۲)} در سال ۱۳۹۱

نشان‌دهنده تداوم روند رو به رشد شرکت‌های بیمه به‌ویژه شرکت‌های بیمه بخش غیردولتی بود؛ به طوری که سهم شرکت‌های بیمه غیردولتی از کل بازار بیمه (حق بیمه‌های تولیدی)^(۳) در پایان سال ۱۳۹۱ به ۵۴/۴ درصد رسید. در سال مورد بررسی، میزان حق بیمه تولیدی شرکت‌های بیمه اعم از دولتی و غیردولتی معادل ۱۳۱۰۹۶/۷ میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال قبل ۵۲/۳ درصد رشد داشت. روند صعودی حق بیمه تولیدی در مقایسه با رشد بطئی جمعیت کشور طی سال‌های اخیر موجب شده است تا شاخص حق بیمه سرانه کشور^(۴) نیز از روندی صعودی برخوردار شود؛ به طوری که حق بیمه سرانه از ۱۱۴۵/۶ هزار ریال در سال ۱۳۹۰ با رشدی

۱- مطالب این فصل براساس «سالنامه آماری صنعت بیمه کشور، ۱۳۹۱» از انتشارات بیمه مرکزی ایران تهیه شده است. به دلیل تغییرات صورت گرفته در این سالنامه، آمارهای مربوط به سال‌های قبل در ترازنامه سال ۱۳۹۱، قابل مقایسه با این ارقام در ترازنامه‌های سال‌های قبل نیست.

۲- در سال ۱۳۹۱، شرکت بیمه دولتی ایران و ۱۸ شرکت بیمه غیردولتی دانا، آسیا، البرز، معلم، پارسیان، توسعه، رازی، کارآفرین، سینا، ملت، دی، سامان، نوین، پاسارگاد، میهن، کوثر، ما و آرمان در سرزمین اصلی و ۶ شرکت بیمه حافظ، امید، ایران‌معین، متقابل کیش، متقابل اطمینان متحد قشم و آسماری در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی مشغول انجام فعالیت بودند. ۲ شرکت بیمه اتکایی امین و اتکایی ایرانیان در زمینه عملیات اتکایی فعالیت داشتند. بدین ترتیب تا پایان سال ۱۳۹۱، تعداد ۲۷ شرکت بیمه در کشور فعالیت می‌نمودند.

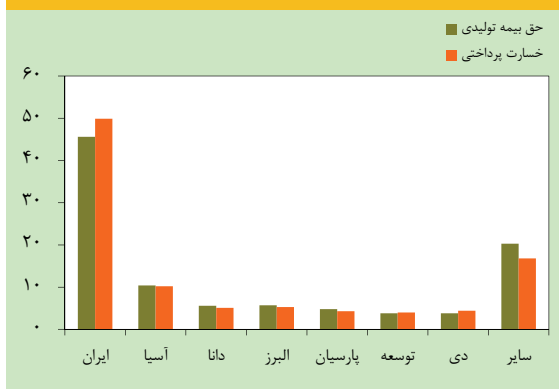
۳- منظور مبالغ حق بیمه تولیدی بیمه‌نامه‌هایی است که طی دوره گزارش توسط موسسات بیمه صادر شده‌اند. این مبالغ در بیمه‌های غیرزندگی بر مبنای حق بیمه صادره و در بیمه‌های زندگی (عمر) بر مبنای حق بیمه‌های وصولی (دریافتی) لحاظ می‌شود.

۴- حق بیمه سرانه نشان‌دهنده میزان حق بیمه‌ای است که به طور متوسط هر نفر پرداخت کرده است و از تقسیم حق بیمه تولیدی صنعت بیمه بر جمعیت هر کشور به‌دست می‌آید.

۵- ضریب نفوذ بیمه، نسبت حق بیمه تولیدی به تولید ناخالص داخلی است.

شخص ثالث و مزاد (۴۸/۴ درصد) پرداخت شد. بعد از رشته مذکور، رشته‌های بیمه‌ای درمان، بدنه اتومبیل، مسئولیت و زندگی (عمر) به ترتیب با ۲۹/۱، ۶/۵، ۴/۶ و ۴/۵ درصد بیشترین سهم از خسارت‌های پرداختی بازار بیمه کشور را دارا بودند. در مجموع، ۵۷/۳ درصد از کل خسارت‌های پرداختی بازار بیمه در سال مورد بررسی بابت پوشش ریسک‌های مربوط به رانندگی و اتومبیل (بیمه‌نامه‌های شخص ثالث و مزاد، حوادث راننده و بدنه اتومبیل) بود. در این سال شرکت بیمه دولتی ایران به تنهایی ۴۹/۹ درصد از کل خسارت‌های پرداختی بازار بیمه را به خود اختصاص داد. سهم شرکت‌های بیمه غیردولتی از خسارت‌های پرداختی ۵۰/۱ درصد بود. در این میان، بالاترین سهم در شرکت‌های بیمه غیردولتی به ترتیب به شرکت‌های بیمه آسیا (۱۰/۲ درصد)، البرز (۵/۳ درصد)، دانا (۵/۱ درصد) و دی (۴/۴ درصد) اختصاص داشت.

نمودار ۱۷-۲- سهم شرکت‌های بیمه از میزان حق بیمه تولیدی و خسارت پرداختی در سال ۱۳۹۱ (درصد)

۱۷-۱-۳- ضریب خسارت

ضریب خسارت^(۱) بازار بیمه کشور در سال ۱۳۹۱ معادل ۸۲/۹ درصد بود که نسبت به رقم مشابه سال قبل ۶/۶ واحد

بیمه‌ای است. مقایسه این دو شاخص با تعداد بیمه‌نامه و تعداد خسارت، می‌تواند حجم فعالیت شرکت‌های بیمه را در هر رشته بیمه‌ای مشخص کند.

۱۷-۱-۱- حق بیمه تولیدی

در سال ۱۳۹۱، میزان حق بیمه تولیدی شرکت‌های بیمه اعم از دولتی و غیردولتی معادل ۱۳۱۰۹۶/۷ میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال قبل ۵۲/۳ درصد رشد داشت. رشته شخص ثالث و مزاد با سهمی معادل ۴۵/۵ درصد همانند سال‌های قبل بیشترین سهم از حق بیمه تولیدی بازار بیمه را داشت. پس از آن، بیشترین سهم به ترتیب به رشته‌های درمان (۲۰/۲ درصد)، زندگی (عمر) (۷/۸ درصد)، بدنه اتومبیل (۶/۳ درصد)، مسئولیت (۵/۲ درصد)، حوادث راننده (۵/۰ درصد) و آتش‌سوزی (۳/۷ درصد) اختصاص داشت. در سال مورد بررسی، حق بیمه تولیدی شرکت‌های بیمه در خصوص رشته بیمه‌ای اعتبار با کاهش و در خصوص سایر رشته‌های بیمه‌ای با افزایش همراه بود. در میان حق بیمه رشته‌های مختلف، رشته‌های بیمه‌ای سایر انواع، حوادث راننده، درمان، کشتی، شخص ثالث و مزاد، زندگی (عمر)، مسئولیت، هواپیما و باربری به ترتیب از بیشترین رشد برخوردار بودند.

در این سال شرکت بیمه دولتی ایران سهمی معادل ۴۵/۶ درصد و شرکت‌های بیمه غیردولتی سهمی معادل ۵۴/۴ درصد از کل حق بیمه‌های تولیدی بازار بیمه را دارا بودند. در این میان بالاترین سهم در شرکت‌های بیمه غیردولتی به ترتیب به شرکت‌های بیمه آسیا (۱۰/۴ درصد)، البرز (۵/۷ درصد)، دانا (۵/۶ درصد)، پارس‌سیان (۴/۸ درصد) و توسعه (۳/۸ درصد) اختصاص داشت.

۱۷-۱-۲- خسارت پرداختی

در سال مورد بررسی، میزان خسارت پرداختی بازار بیمه کشور ۷۸۳۷۹/۷ میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال ۱۳۹۰، رشدی معادل ۴۶/۰ درصد نشان می‌دهد. همانند سال‌های قبل، بیشترین سهم از خسارت‌های پرداختی بازار بیمه در رشته بیمه‌ای

۱- «ضریب خسارت»، حاصل نسبت «خسارت واقع شده» به «حق بیمه عاید شده» است و نشان می‌دهد که چند درصد از حق بیمه‌ها بابت خسارت خطرهای تحت پوشش به بیمه‌گزاران برگشت داده شده یا خواهد شد. «حق بیمه عاید شده» شامل مجموع حق بیمه صادره و تفاضل ذخیره حق بیمه ابتدا و پایان سال است. همچنین، «خسارت واقع شده» عبارت از حاصل جمع خسارت‌های پرداختی و تفاوت بین خسارت‌های معوق آنها و ابتدای هر دوره مالی است.

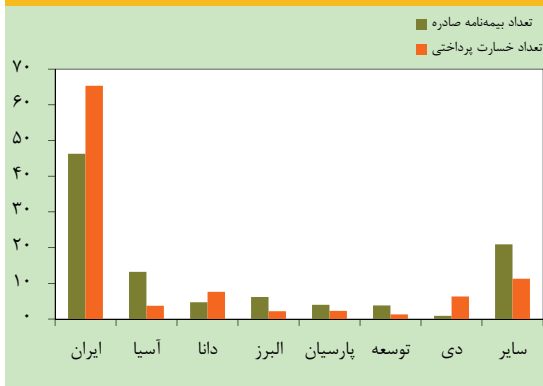
گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۱

۲۰/۷ میلیون مورد رسید که معادل ۵۳/۸ درصد از کل بیمه‌نامه‌های صادره بازار بیمه می‌باشد.

۱۷-۱-۵- تعداد خسارت پرداختی

تعداد خسارت‌های پرداختی بازار بیمه در سال ۱۳۹۱ با ۴۸/۰ درصد رشد نسبت به سال قبل به ۱۳/۱ میلیون مورد رسید. رشته بیمه‌ای درمان با ۷۰/۶ درصد رشد نسبت به سال قبل، بیشترین سهم از کل تعداد خسارت پرداختی بازار (۷۹/۷ درصد) را داشت. پس از آن رشته بیمه‌ای شخص ثالث و مازاد با رشد کاهنده ۹/۴ درصدی نسبت به سال قبل، ۱۲/۴ درصد از کل تعداد خسارت پرداختی بازار را به خود اختصاص داد. در مجموع، رشته‌های بیمه‌ای بدنه اتومبیل، شخص ثالث و مازاد و درمان ۹۷/۱ درصد از کل تعداد خسارت‌های پرداختی بازار بیمه کشور را دارا بودند. بررسی آمار مربوط به تعداد خسارت‌های پرداختی شرکت‌های بیمه نشان می‌دهد در این سال شرکت بیمه دولتی ایران ۶۵/۳ درصد از کل تعداد خسارت‌های بازار بیمه کشور را پرداخت کرد. در سال مورد بررسی، تعداد خسارت‌های پرداختی شرکت‌های بیمه غیردولتی با ۱۱/۶ درصد رشد نسبت به سال قبل به ۴/۶ میلیون مورد رسید که معادل ۳۴/۷ درصد از کل خسارت‌های پرداختی بازار بیمه می‌باشد.

نمودار ۱۷-۳- سهم شرکت‌های بیمه از تعداد بیمه‌نامه‌های صادره و تعداد خسارت پرداختی در سال ۱۳۹۱ (درصد)

درصد افزایش نشان می‌دهد. در سال ۱۳۹۱، ضریب خسارت رشته بیمه‌ای شخص ثالث و مازاد ۹۰/۲ درصد بود که در مقایسه با سال قبل ۰/۴ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد. به طور کلی، ضریب خسارت رشته‌های کشتی، درمان و شخص ثالث و مازاد بالاتر از ضریب خسارت بازار بیمه و بین ۹۰/۲ تا ۱۴۲/۸ درصد و ضریب خسارت سایر رشته‌ها کمتر از ضریب خسارت بازار بیمه و بین ۱۳/۷ تا ۷۴/۰ درصد بود. ضریب خسارت شرکت بیمه دولتی ایران در سال ۱۳۹۱، ۸۵/۶ درصد بود. در بخش غیردولتی نیز ضریب خسارت ۸۰/۵ درصد بود که این ضریب بین ۰/۸ درصد برای شرکت بیمه متقابل کیش تا ۱۰۵/۷ درصد برای شرکت بیمه دی در نوسان بود.

جدول ۱۷-۱- عملکرد بازار بیمه

سال	سال		درصد تغییر
	۱۳۹۱	۱۳۹۰ ▲	
حق بیمه تولیدی (میلیارد ریال)	۱۳۱۰۹۶/۷	۸۶۰۹۲/۰	۵۲/۳
خسارت پرداختی (میلیارد ریال)	۷۸۳۷۹/۷	۵۳۶۹۸/۳	۴۶/۰
ضریب خسارت (درصد)	۸۲/۹	۷۶/۳	۶/۶ ^(۱)

ماخذ: سالنامه آماری صنعت بیمه، ۱۳۹۱، بیمه مرکزی ایران
۱- واحد درصد

۱۷-۱-۴- تعداد بیمه‌نامه صادره

در سال ۱۳۹۱، بازار بیمه کشور بیش از ۳۸/۵ میلیون فقره بیمه‌نامه صادر نمود که در مقایسه با سال قبل ۷/۴ درصد رشد داشت. از مجموع بیمه‌نامه‌های صادره، ۴۱/۶ درصد به بیمه شخص ثالث و مازاد اختصاص داشت. در مجموع، ۸۰/۰ درصد از کل بیمه‌نامه‌ها در این سال مربوط به بیمه‌نامه‌های اتومبیل (شخص ثالث و مازاد، حوادث راننده و بدنه اتومبیل) بود. در این سال تعداد بیمه‌نامه صادره اعتبار بیشترین رشد (۱۷۸۳/۳ درصد) را در بین رشته‌های بیمه‌ای دارا بود. بررسی آمار مربوط به تعداد بیمه‌نامه‌های شرکت‌های بیمه نشان می‌دهد که شرکت بیمه دولتی ایران ۴۶/۲ درصد از کل بیمه‌نامه‌های بازار بیمه کشور را صادر کرد. تعداد کل بیمه‌نامه‌های صادره شرکت‌های بیمه غیردولتی در سال ۱۳۹۱ با ۹/۵ درصد رشد نسبت به سال گذشته به

۱۷-۲- شرکت‌های بیمه

با سال ۱۳۹۰ کاهش و ضریب خسارت بقیه شرکت‌های بیمه افزایش یافت.

۱۷-۳- دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت‌های بیمه

در سال ۱۳۹۱، دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت‌های بیمه با رشدی معادل ۴۷/۳ درصد به ۱۷۱۲۴۵/۴ میلیارد ریال رسید که علت عمده این امر، افزایش ۱۸۵/۹ درصدی دارایی‌های ثابت مشهود و افزایش ۵۷/۷ درصدی مطالبات از بیمه‌گزاران، نمایندگان و بیمه‌گران در سمت دارایی‌ها و افزایش ۸۶/۷ درصدی حقوق صاحبان سهام و ۳۵/۹ درصدی ذخایر حق بیمه در سمت بدهی‌های شرکت‌های بیمه بود. سرمایه‌گذاری‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت انجام شده توسط شرکت‌های بیمه در سال ۱۳۹۱ به ترتیب ۱۴/۳ و ۲۱/۷ درصد افزایش یافت. در این سال مطالبات از بیمه‌گزاران، نمایندگان و بیمه‌گران بیشترین سهم از دارایی‌های شرکت‌های بیمه را به خود اختصاص داد.

در سال مورد بررسی، رتبه‌بندی شرکت‌های بیمه از نظر

تولید حق بیمه در مقایسه با سال قبل تغییر کرد و شرکت‌های بیمه ایران، آسیا، البرز، دانا، پارسیان و توسعه به ترتیب ۴۵/۶، ۱۰/۴، ۵/۷، ۵/۶، ۴/۸ و ۳/۸ درصد از حق بیمه بازار را دارا بودند. همچنین، سهم شرکت‌های بیمه ایران، آسیا، البرز، دانا، پارسیان و توسعه از خسارت‌های پرداختی بازار بیمه به ترتیب ۴۹/۹، ۱۰/۲، ۵/۳، ۵/۱، ۴/۳ و ۴/۰ درصد بود.

مقایسه شرکت‌های بیمه از لحاظ ضریب خسارت در سال

۱۳۹۱ نشان می‌دهد که در بین شرکت‌های بیمه، ضریب خسارت شرکت‌های بیمه دی، رازی، سینا، معلم، توسعه، ایران، سامان و نوین بیشتر از ضریب خسارت بازار بیمه بود. در سال مورد بررسی، ضریب خسارت شرکت‌های بیمه غیردولتی معلم و توسعه در مقایسه

جدول ۱۷-۲- خلاصه دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت‌های بیمه (۱)

(میلیارد ریال)

درصد تغییر	پایان سال		
	۱۳۹۱	۱۳۹۰	
			دارایی‌ها
۵۸/۷	۲۱۲/۷	۱۳۴/۰	دارایی‌های نامشهود
۱۸۵/۹	۲۸۱۰۶/۴	۹۸۳۱/۲	دارایی‌های ثابت مشهود
۲۱/۷	۲۸۷۶۹/۰	۲۳۶۴۲/۰	سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت
۴/۲	۵۳۱۰/۵	۵۰۹۸/۰	مطالبات بلندمدت
۲۸/۹	۱۱۳۴۵/۸	۸۸۰۳/۱	سایر حساب‌ها و اسناد دریافتی
۱۴/۳	۱۲۴۸۶/۴	۱۰۹۲۱/۰	سرمایه‌گذاری‌های کوتاه‌مدت
۵۷/۷	۴۴۹۶۹/۴	۲۸۵۱۴/۴	مطالبات از بیمه‌گزاران، نمایندگان و بیمه‌گران
۴۰/۹	۳۱۹۲۳/۰	۲۲۶۶۴/۱	سهم بیمه‌گران اتکالی از ذخایر فنی
۴۲/۷	۶۴۲۷/۳	۴۵۰۴/۴	موجودی بانکی و وجوه نقد
-۲۰/۳	۱۶۹۴/۹	۲۱۲۶/۷	سایر
۴۷/۳	۱۷۱۲۴۵/۴	۱۱۶۲۳۸/۸	جمع دارایی‌ها= جمع بدهی‌ها
			بدهی‌ها
۳۶/۸	۲۶۶۱/۳	۱۹۴۵/۶	بدهی به بیمه‌گزاران و نمایندگان
-۲۸/۸	۴۳۰۷/۶	۶۰۴۸/۴	بدهی به بیمه‌گران و بیمه‌گران اتکالی
۷۸/۰	۲۵۳۰۵/۳	۱۴۲۱۹/۱	سایر حساب‌ها و اسناد پرداختی
۳۵/۹	۶۲۴۹۲/۷	۴۵۹۶۹/۹	ذخایر حق بیمه
۵۵/۶	۱۸۴۸۷/۴	۱۱۸۸۲/۷	ذخیره خسارت معوق
۹۳/۸	۳۲۸۹/۵	۱۶۹۷/۵	ذخیره ریسک‌های منقضی نشده
۴۹/۳	۱۰۴۲۳/۱	۶۹۸۱/۶	سایر ذخایر فنی
-۶/۱	۱۴۵۳/۲	۱۵۴۸/۲	حق بیمه سال‌های آتی
۵/۱	۷۲۲۶/۶	۶۸۷۹/۲	سایر بدهی‌ها (۲)
۸۶/۷	۳۵۵۹۸/۷	۱۹۰۶۶/۷	حقوق صاحبان سهام

۱- شامل شرکت‌های بیمه دولتی و بیمه غیردولتی می‌باشد.

ماخذ: بیمه مرکزی ایران

۲- شامل ذخیره مالیات بر درآمد، سود سهام، ذخیره مزایای پایان خدمات کارکنان و سایر بدهی‌ها می‌باشد.